

CHCĄCY (36) *part praes act*

chcący (35), **chcąc** (1) *StryjWjaz*.

chc(o)cy (1) *PatKaz III*.

sg m N chcący (6) [*cf* też **CHCIEĆ** *part praes act*]. ◇ *G* chcącego (7); -ego (1), -(e)go (6). ◇ *D* chcąc(e)mu (4). ◇ *A* chcąc(e)go (3). ◇ *G a. A* chcąc(e)go (1). ◇ *I* chcącym (1). ◇ *L* chcącym (1). ◇ *f N* chcącã (1). ◇ *pl N m pers* chcący (2) [*cf* też **CHCIEĆ** *part praes act*]. ◇ *G* chcących (2) *SienLek, BudNT, chcąc (m pers) (1) StryjWjaz*. ◇ *D* chcącym (4). ◇ *A m pers* chcąc(e) (1). *subst* chcąc(e) (1). ◇ *I m* chcącymi (1).

St stp s.v. chcieć, Cn brak, Linde XVI – XVIII w. s.v. chcieć.

I. W funkcji właściwej (31) :

1. Pragnący, mający zamiar, starający się; conans Mącz; volens Vulg (30) : nálláduie chcącego/ áby nie próżno chciał. *WujNT* 556, 1.*Rom* 9/16, s. 556 [2 r.], 682 *marg.*

chcący czego (1): *Virosa, Iurzna biała głowá/ mężá chcąca. Mącz* 498d.

chcący k komu (tylko w odniesieniu do Boga) (2): Chcącemu k tobie pomoż/ przymuś *vpornego GrabowSet* K4v, P.

cum inf (18): *marya wżytkym yeft drogá do nyeba chcącym {przydz} PatKaz III* 126v; *BielŻyw nlb* 4; *wżakoż thaci bywaiá obmowni, á chcáci wiele nowin wiedzieć. GlabGad* N7; *Iturus, Chcący yść. Mącz* 104b, 232d. *mówił do Natháná Proroká chcącego kościół zbudowác pánu Bogu. BiałKat* 138v; *á od chcącego v ciebie pożyczyc nie odwracay fię. BudNT Matth* 5/42, *Act* 19/30, 23/15; *Fráncuzow pełne drogi/ chcąc widzieć ftroy obcych. StryjWjaz* A4; *CzechRozm* 254; *SkarŻyw* 119; *ArtKanc* M19; *Podobieńftwo chcącego budowác wieżę. Y krolá chcącego walczyć przeciw nieprzyacielowi. WujNT Luc* 14 *arg, Matth* 8 *arg; y niech tám będzie ftudnicá Náuk/ z których będą mogli wżyfcy czérpác/ chcący co vmieć. SarnStat* 196, 658.

Przysłowie: Więc chcącemu nie málz nic trudnego. *GórnRozm* H3.

Wyrażenie: »chętniwe chcący« (1): *zdáło fie nam y náłzym przełożonym temu nieprzeftpieczeńftwu chętniwe chcącym zábieżeć [non. segniter obviantibus JanStat* 1081]/ z którými wępółek vftáwiamy *SarnStat* 658.

a. Z przeczeniem: wzbraniający się; odmawiający; nolens Modrz (3) : *wzbudził Nemrotá/ áby fię iáł porządku Krolowánia y Pánowánia/ ktorymby ludzi po dobrej woli niechcące [voluntate nolentes]/ gwałtem w powinności ich zátzymawał. ModrzBaz* 102; *SkarŻyw* 36; *Vprzedza niechcącego áby chciał WujNT* 556.

2. Mogący, dający się (z przeczeniem) [cum inf] (1) : *Náuká leczenia vpláwow ftánác niechcących SienLek* 111 *żp.*

II. W funkcji przymiotnika: życzliwy, dobrze życzący, chętny; volens Mącz, Calag; libens Calag; voluntarius Calep (4) : *Volens, Chcący/ życzliwy/ przyáyący. Mącz* 506b; *Calag* 571b; *Voluntarius – Chcáci, dobrowolni. Calep* 1139a.

Wyrażenie: »dobrze chcący [komu]« (1): *o powin[nośc]i dobrego obywatelá/ Oyczyźnie dobrze [c]hcącego/ y onę miłuiącego/ krotki Tráktat. Phil* B.

*** Bez wystarczającego kontekstu (1) : *Volens – Chcáci. Calep* 1138b.

Synonimy: **I.1.** *pragnący, żądający*; **II.** *chętny, chętniwy, dobrowolny, wolny.*

Cf **CHCIEĆ**

KW